

Вересень 2025

September 2025

Українська Православна Церква
св. Апостола Андрія Первозванного
Ukrainian Orthodox Church of St. Andrew the Apostle
1630 Dupont Street, Toronto, Ontario M6P 3S7

о. Василь Федів ♦ Fr. Vasyi Fediv ☎ (647) 335-4395
Церковна канцелярія ♦ Church Office ☎ (416) 766-7511
✉ www.en.standrewuoc.ca ♦ office@en.standrewuoc.ca
о. Юрій Гнатів – емерит ♦ Fr. George Hnatiw – emeritus

Вітаємо вас у церкві св. Андрія Первозванного, яка є частиною східної єпархії Української Православної Церкви Канади. Наша парафія об'єднує вірних різноманітного походження, як тих що уроджені в Канаді, так і тих, що прибули з України. Ми запрошуємо всіх приєднатися до нашої парафіяльної родини і бути учасниками літургійного та громадського життя церкви.

Богослуження відбуваються кожної неділі та в святкові дні, як показує розклад у цьому бюлетені. Для особливих служб (вінчання, хрещення, похорони, освячення дому і т.п.), просимо звертатись до о. Василя або в церковну канцелярію.

Замовлення молитви за живих чи покійних під час літургії можна зробити при вході у церкву, де продаються свічки.

Нагадуємо тим, що бажають прийняти Святе Причастя, про необхідність приготувати себе постом і сповіддю (немовлята та діти до 7-ми років причащаються без посту або сповіді). Чин сповіді завершується перед початком кожної літургії.

Церковна зала є до винайму. Будь ласка звертайтеся у церковну канцелярію. Автопарк знаходиться недалеко на північ від церкви, біля публічної школи на Edwin Avenue.

Welcome to St. Andrew's Ukrainian Orthodox Church, which is part of the Eastern Eparchy of the Ukrainian Orthodox Church of Canada. Our parish unites faithful from a wide variety of backgrounds, both those born in Ukraine and in Canada. We invite everyone to join our parish family, and to take part in our rich liturgical and community life.

Divine services are celebrated every Sunday and feast day, as shown on the schedule in this newsletter. For special observances (baptisms, weddings, funerals, house blessings, etc.), please contact Fr. Vasyi directly or inquire at the church office.

Requests for prayers for the living or the departed during the liturgy may be submitted at the front of the church, where candles are sold.

In accordance with Orthodox practice, those wishing to participate in Holy Communion must prepare themselves through fasting and confession (except infants and children under age 7). Confession is offered prior to the start of every liturgy.

The church hall is available for rent. Please inquire at the church office. There is extra parking immediately north of the church, at the public school on Edwin Avenue.

Світ і мікрокосмос людини

Смирений ієрей храму природи і його слід в світі

Люди, з великою швидкістю живуть в повсякденності і численних турботах, часто просто не помічають навколишньої незрівнянної краси, поглинені неподобством своїх турбот, квалістю потреб і муками своїх хвилювань і терзань. Ми забуваємо про світло цього світу, занурюючись в темряву наших пристрастей і слабостей. Але часом єдине, що нам необхідно, – це визирнути з вікна і спробувати розгледіти радість життя і почути мелодію світу. А інколи достатньо лише зупинити свій біг. Так ми зможемо зрозуміти, як світло стає життям.

Ми зможемо побачити любов Бога до людини, що спочатку створив “палац” і лише потім випустив в нього царя природи (Іоан Златоуст), любов Бога, Який створив це дивовижне місце існування для людського роду, “створили як благий – корисне, як премудрий – найпрекрасніше, як могутній – найбільш” (Василь Великий, “Бесіди на Шестиднів”, бесіда перша). Дійсно, яка риба змогла б вижити поза морем і яка рослина змогло б вирости без ґрунту?

Однак, у наші дні вся ця краса, весь цей світ і все творіння осквернюються, руйнуються і розкрадаються. На їхньому місці зводяться найвищі вежі, що дають притулок нашої пожадливості, будуються нескінченні дороги, що ведуть нас до нашої жадібності, гігантські готелі, що живлять наше грошолобство. Сучасна людина закидає величезні сітки в моря й океани, намагаючись зловити в них своє нестримне користолюбство. Полює надміру, марнотратно видобуває корисні копалини і стрімко забруднює навколишнє середовище. Помазаний Богом цар залишає свій глибокий і незгладимий слід на творінні, важко крокуючи по землі, прагнучи задовольнити свої зростаючі матеріальні потреби:

Дивлячись на сяюче море, / Вона думає про його сіль. / А бачачи як лється прозоре світло, / Оцінює його силу. / Спостерігаючи за літаючим орлом, / Підраховує ціну його плоті. / Вона стежить за часом по зламанім годиннику. / І заповнює порожнечу своєї душі / Купами “ніщо”. / Потоплюючий в море самотності, / Вона

розмірковує про свої потреби в цій безкрайньої сірої гладі / І мріє, щоб зайве стало мрією, а мрія – монетою.

Ця людина калічить, спотворює і опоганює світ. Вона руйнує як красу всередині себе, так і красу, що його оточує. Серед усіх творінь Божих вона єдина, хто може привести світ до занепаду, до руйнування і смерті. Через свій гріх вона ввергнеться в неподобство, пільму і смерть, як пише Василь Великий. Стає очевидним зверхність сучасної людини по відношенню до світу. І ця зверхність призводить, з одного боку, до катастрофи всередині людини, а з іншого – до заколоту природи, бачачи, як вінець творіння відходить від свого призначення.

У той же час інша людина, людина Божа та ієрей храму природи, переходить від поверхні в глибину, з порожнечі у всесвіт, від часу до нескінченності, зі світу в мікрокосм і бачить природу як творіння, світ як Створення і через творіння пізнає Творця, розуміючи природу як безмежну книгу Богопізнання, по думці святого Єфрема Сирина. Така людина бачить унікальність і самотність світу, а в кожній людині – всюдишущого Творця. Вона одягається в ризу смирення – одяг святості і дивиться на свої потреби з іншої точки зору.

Служитель природи веде принципово інший спосіб життя, слідуючи принципам православного екологічного аскетизму, який здатний привести землю до стійкості і навіть “достатку плодів земних”, як співається на літургії. Вселенський патріарх Варфоломій задається питанням: “Скільки з нас вивчають їжу, яку споживають, блага, які купують, енергію, яку витрачають? Як часто ми присвячуємо час оцінці нашого щоденного вибору, будь то окрема людина, інститут, прихід, співтовариство, суспільство чи нація?” (Послання Вселенського Патріарха, 2010)

Людина Божа, ієрей храму природи, бачить свою мету в тому, щоб, згідно святому Максиму Сповіднику, бути мікрокосмом, посередником між небом і землею, Богом і світом. Вона переводить свій погляд від поверхні до “всілякої красі, навколо її”, занурюється всередину себе, починає бачити свою душу і свою боротьбу за неї. Як пише отець Астерій Хадзініколау, величезною величчю володіють ті

When you sit down to eat, pray. When you eat bread, do so thanking Him for being so generous to you. If you drink wine, be mindful of Him who has given it to you for your pleasure and as a relief in sickness. When you dress, thank Him for His kindness in providing you with clothes. When you look at the sky and the beauty of the stars, throw yourself at God's feet and adore Him who in His wisdom has arranged things in this way. Similarly, when the sun goes down and when it rises, when you are asleep or awake, give thanks to God, who created and arranged all things for your benefit, to have you know, love and praise their Creator.

— *St. Basil the Great,*
from Homily V. In martyrem Julittam.

моменти, коли людина співпереживає, йде на жертви, прощає. Коли змиряється і визнає свої помилки, бореться за права ближнього, якщо той згрішив. Коли плаче і благає про прощення. Коли піднімає руки до сонця і схиляється, щоб подбати про землю. Коли поважає досвід старшого і схиляється перед простодушністю дитини. Коли шанує духовні цінності більше власного життя. Коли любить весь всесвіт, вміє віддавати, жити з радістю і вмирати з надією.

Великим дивом і шляхом, що перевищує єство, стає духовне життя служителя природи. Воно відбиває хвилі спокус силою, що протистоїть стрімким поривам людей світу, що не потопають в бурхливому морі. Вона має інші переконання, інший дух, стіл, їжу, одяг, мову, поведінку, спілкування і задоволення, як вчить святий Макарій Єгипетський. Ієрей світу – це людина іншого духа та сили. Вона – твір святої благодаті Духа, небесний на землі, сяючий, блискучий, що ходить в світлі, подібно Богу (1 Ін. 1: 7).

Християнин як ієрей природи

Ієрей природи захоплюється і любить красу творіння, однак знає, що найбільші багатства світу глибоко таяться в невидимих нашому оку глибинах боголюбивих душ. Ієрей природи стає загальним рабом, ставлячи себе нижче всякого творіння. Скільки святих старців, долали природні закони природи, було пов'язано з нею: Серафим Саровський і ведмідь, старець Паїсій і дикі птахи, старець Хадзігеоргіс і дикий кабан, преподобний Павло Обнорський і старець Феофілакт зі скиту святого Василя, що володіли воістину райським зв'язком з навколишнім середовищем, так само як і багато інших святих отців. Через нашу особисту святість природа оновлюється і освячується. Піст, роблячи тіло прозорим і легким, переносить його в первісний стан Адама, і тварини чують в ньому ці адамові пахощі.

Громадське оголошення

Щиро вітаємо батьків, Віктора та Любов, з нагоди хрещення їхньої сина, Віктора. Батькам бажаємо втіхи з синочка, а новоохрещеному міцного здоров'я та успіху в житті.

На многії літа!

≈

Щиро вітаємо батьків, Валерія та Наталію, з нагоди хрещення їхньої сина, Богдана. Батькам бажаємо втіхи з синочка, а новоохрещеному міцного здоров'я та успіху в житті.

На многії літа!

Ієрей природи виступає посередником, через якого прославляють і славлять Бога небо, зірки, води, дощ. Святий Леонтій Неапольський пише: “Я через небо, землю, моря, дерева, каміння, мощі, храми, хрест, через Ангелів, людей і через все творіння, видиме й невидиме, поклоняюся і вшановує загального Творця, Владику і єдиного Творця. Адже творіння не саме по собі поклоняється Йому, але через мене небеса підносять хвалу Богу. Через мене поклоняється Йому місяць, і славлять Його зірки”.

Щоб і ми змогли розгледіти унікальність і неповторність світу, побачити його ясно і розрізнити святість і слово Творця в кожному творінні і створенні, ми повинні зодягнутися в одяг посиленої нам святості, смирення, любові і Божественного дару і прийняти нашу роль ієреїв природи, даровану нам від Бога, як пише єпископ Калліст Уер. Ієрей природи – це людина, яка вільно і абсолютно свідомо бере світ у свої руки, світ, дарований нам Богом, і підносить цей дар Дарувальнику, тим самим закликаючи Його благодать на все живе. З допомогою цього акту священного дарування творіння говорить з Богом, спасаючись, виконуючи своє призначення і перетворюючись.

Тільки піднявши свій Хрест, відрікшись від себе, своїх бажань і постійно зростаючих потреб, ми зуміємо відкрити для себе всю цінність і красу світу. Не існує істинної любові без смирення і самовідданості. Нам необхідні помірність, самоконтроль і добровільне обмеження своїх потреб. Завдяки своїй смиренній мудрості ієрей природи вважає себе

відповідальним за все зло, що присутнє в світі. Він знає, що гріх – це причина применшення благодаті, яка оживляє, зміцнює і підтримує всі творіння, розумні і нерозумні. Душа ієрея природи не в силах дивитися на заподіяння шкоди будь-якому творінню, як розумному, так і нерозумному. Вона страждає, і це є “горіння серця за всі творіння”. І коли природа бачить кожну людину, одягнену в святую покору, одяг святості, вона поклоняється їй на честь свого владики, якого бачила одягненим у святість, як пише святий Ісак Сирин. Слід ієрея природи на землі важкобачний і непомітний.

Гімн любові християнина до природи

Свідомий православний християнин, будучи ієреєм природи, де б не знаходився – вдома, на роботі, в школі, у храмі, на зборах, у своїх справах, думках, молитвах – показує, що дійсно володіє особливим зв’язком з природним середовищем і всім творінням. Православний християнин, люблячий навколишнє середовище, не турбується про вигоду, не жертвує природою в ім’я свого збагачення, не купує нові продукти, кидаючи старі в сміттєву корзину. Він не стає гіперспоживачем. Православний християнин, люблячий природу, є доброчесним, енергійним і корисним навколишньому середовищу. Він радіє, перебуваючи на природі і бачачи турботу про навколишнє середовище і Божественне творіння. І, навпаки, засмучується, спостерігаючи, як природна середовище руйнується, як позбавляється житті всяка розумна і нерозумна істота. Йому теж боляче, коли світ творіння відчуває біль.

Один погляд на зоряне небо, політ метелика, спів птаха, маленьку квітку з її фарбами і ароматами – усе це достатньо, щоб наповнити його радістю і змусити його прославити Творця. Православний християнин, люблячий природу, задовольняється малим і найнеобхіднішим. Він вірить у велич Творця, сподіваючись на збереження Землі, достаток її плодів, прагнучи побачити “нове небо і нову землю” (Одкр. 21:1). Але сильніше і вище всього виявляється його любов до Бога Творця.

професор Андреас Хатзіхабіс, біолог

(Переклад українською мовою – “Київське Православ’я”)

Різдво Пресвятої Богородиці (8-го вересня)

Любов до матері – дороге і близьке серцю почуття. Воно так потрібне людині в житті. З цим почуттям, ми стаємо добрішими, нас наповнюють чисті думки, мрії, надії і сподівання. Нам є для кого і для чого жити. Наша дорога матуся, що дала нам життя.

У цьому земному житті є у нас, ще одна мати, Мати-Україна. Те, що вона єдина для нас усіх, те що вона дарує нам усім – не оцінити, не досягнути. І любов до неї України закладена в нашому серці ще з народження. Інколи, серед мирської суєти ми нагадуємо собі, що ми українці і у нас є Мати-Україна. Обов'язок любити, шанувати її, все життя пам'ятати про неї.

І ось зараз і ось тут, про найголовніше дорогі брати і сестри. У нас є ще третя Мати. Пресвята Діва Марія, народження Якої сьогодні святкує весь християнський світ. Наша рідна матуся, що народила нас, постаріє, сивиною покриються скроні, відійде від нас до вічності. Звичайно ми ніколи не зможемо забути її. “Де б не був я і щоб не робив я рідна домівка завжди моя рідні Карпати і ти моя нене у серці у мене будеш жива”. Наша мати Україна – жива і житиме вічно. Ніхто і ніщо не зможуть здолати її.

Різдво Пресвятої Богородиці – початок нашого спасіння. Преподобний Андрій Критський з'ясовуючи значення свята народження Богоматері пише: “Нинішній празник є для нас початком усіх свят. Він двері благодаті і правди”. А Святий Іоан Дамаскин говорить: “День Різдва Богородиці є днем всесвітньої радості, бо через Богоматір весь людський рід обновився”. За прикладом святих отців і нашої Святої Православної Церкви і ми прославляємо народження Божої Матері. З глибини душі кличемо сьогодні до Неї:

*Радуйся чоловічеський соборе, радуйся Господній Храме;
Радуйся Горі святая, радуйся Божественна Трапезо;
Радуйся Світильниче світа,
радуйся славо православних чеснот;*

Різдво Богородиці. 1675, с. Верещиця. Федір з Вишні.
Судово-Вишеньська школа.

*Радуйся Маріє, Мати Христа Бога, радуйся вірних спасіння;
Радуйся Трапезо Божественного Хліба, радуйся Двері Небесні
і Неопалима Кутино;
Радуйся всіх Надія.*

Пречиста Діва Марія народилася в Назареті. Це містечко за своїм місцем народженням справжня квітка Галілеї. Коли прийшла повнота часу, провіщена пророком, саме в Назареті прийшла на світ ця чудесна дитина, що згодом стала Матір'ю Божою. Народження її принесло стареньким батькам велику радість. Велика радість була не тільки на землі, але і на Небі.

Невимовно раділи ангели, адже приходила на світ. Цариця Небес, Чесніша від Херувимів і незрівнянно славніша від Серафимів. Радів весь світ, бо народився найкращий плід роду людського, найвище творіння Божої милості і сили. Поспішаймо і ми сьогодні поклонитися Матері Божій, Заступниці перед Божим Престолом.

Одна побожна легенда оповідає, що Преподобний Андрій бачив відкрите Небо і Господа на Престолі, та багато ангелів і святих довкола Престола. Не було видно Пресвятої Богородиці. Здивований праведник запитав Святого Апостола Петра: “Де ж Пресвята Діва”. На те почув таку відповідь: “Пречиста ходить по землі і збирає людські сльози, щоб їх принести до Всевишнього”.

Отже, з щирою молитвою звертаймося до Пречистої і шукаймо в Неї заступництва в усіх наших потребах душі і тіла. Благаймо Її словами молитви: “Не маємо іншої допомоги, не маємо іншої надії крім Тебе, Пречиста Діво, Ти нам допоможи, на Тебе надіємося і Тобою хвалимося. Твої бо ми раби”.

митр. прот. Михаїл Купчак

(Джерело: “Київське Православ'я” www.kyiv-pravosl.info)

Заамвонна молитва на Воздвиження Чесного Хреста

Продовжуємо історію заамвонних молитов, які існували в Православ'ї. Подаємо заамвонну молитву, яка існувала в кодексах X-XI століття, зокрема в грецькому монастирі Гроттаферрата.

Господь, що в невимовних випинах, і фізично добровільне зійшов на Хрест, щоб Твоїми Божими руками притягнуть усіх до Себе, і повним Твоїм приниженням підняти нашу природу, яка впала через фальшиве піднесення та марну надію на рай, але Ти прийшов до них. Через піднесення чесного хреста, руйнується скверне володіння диявола і святкуємо тріумфальну перемогу над смертю, і визволяється наш род від стародавнього падіння.

Не покинь же нині молитов наших, якими ми співстраждаємо з Тобою, але, як милостивий, помилуй нас, явленням Воздвиження та Животворчого хреста Твого святкуючи, і божественно йому поклоняємося. Допоможи нам захиститися від усіх нападів сатанинських, що нищать душі наші, даруй нам, як Ти колись дав зцілення ізраїльтянам, які мучилися від прокази Мойсеєм, упокори гріх, що піднявся в нас, і ми є приголомшений цими діяннями, піднімися, і до нашого апостола, який хвалився тільки хрестом; приборкай усі повстання варварів, і зруйнуй всю зброю війни, і розчав всю гордість тиранів. І як раніше був відкинутий Амалик у формі хреста мозаїчних рук, так знищи кожен ріг, що піднімається проти нашої Церкви, і знищуйте кожне повстання, що піднімається проти нашого богослов'я.

Кожні уста, що хулять нас, нехай розширюються, і кожне серце, затемнене невіглаством, просвітлюється. Відверни від нас розум всякого значення запустіння від Тебе, щоб, змінивши свої думки про небо та блаженства, ми могли стати вічним, побожним і правдивим піднесенням, яке належить тим, кого Ти пасеш у Твоєму Царстві. Бо Ти esi Господь наш, і ми Тобі славу воздаємо, з Отцем, і зі Святим, і Благим, і животворящим Твоїм Духом нині, і повсякчас, і на віки віків. Амінь.

(Переклад українською мовою – “Київське Православ'я”)

Єленський: Росіяни в Україні вбили 14 священників УПЦ МП. Кирил не висловив співчуття щодо жодного з них

Від початку повномасштабного вторгнення 14 священників Української Православної Церкви Московського Патріархату були вбиті російськими солдатами. Також більшість з 648 зруйнованих росіянами церков та молитовних будинків належали до УПЦ МП.

Про це розповів голова Державної служби України з етнополітики та свободи совісті Віктор Єленський під час брифінгу, пише УНН.

“14 священників, які підносили його ім’я на Літургії, говорили про нього, як про свого отця і господіна, були вбиті російськими солдатами. І щодо жодного з них Патріарх Кирил не висловив співчуття. Більшість із 648 храмів і молитовних будинків, які були зруйновані під час широкомасштабного вторгнення, належали до цієї церкви, людям, які туди ходять він теж співчуття не висловив”, – наголосив Єленський.

Також він звернув увагу, що Українська держава націлена на те, щоб демонтаж структур УПЦ МП не призвів до замаху на права людей сповідувати свою віру.

“Українська держава націлена на те, щоб демонтаж структур Московського Патріархату не супроводжувався замахом на права людей колективно чи особово сповідувати свої релігійні переконання. Це перше. Друге – Українська держава не втручається у молитовні зв’язки. Держава вимагає виходу Української Православної Церкви зі складу російської з підпорядкуванням Московському Патріарху”, - підкреслив Єленський.

Єленський повідомив, що керівництво УПЦ МП приховує від вірян припис Держслужби з етнополітики, який вимагає розірвати зв’язки з РПЦ та засудити агресію РФ. Це може призвести до ліквідації Київської митрополії УПЦ МП через суд.

(Джерело: www.risu.org.ua)

ПОЖЕРТВИ НА ЦЕРКВУ
DONATIONS TO THE CHURCH

В. Юровський	\$80.00	М. і Я. Бендза (в пам'ять	120.00
(в пам'ять батьків)		сина, Ярослава)	
Анонімно	60.00	Н. Бондар	15.00
Н. Лапан (в пам'ять	50.00	Н. Бондар (в день	50.00
мами, Марії)		свого народження)	
О. Скибіцька	50.00	Анонімно	100.00
Леся	50.00		

ПОЖЕРТВИ НА ХОР
DONATIONS TO THE CHOIR

М. і Я. Бендза	\$20.00	Н. Бондар	50.00
О. Миронюк	20.00		

Список включає пожертви від 21-го липня до 31-го серпня.

Усім жертводавцям щира подяка. Фінансова підтримка церкви – обов'язок кожного. Наша парафія залежить від добровільних пожертв, і без постійної підтримки членів та прихильників, неможливо було б продовжувати нашу працю в Христовому винограднику. Офіційна квитанція ("income tax receipt") виписується усім тим, хто здає свою пожертву у церковну канцелярію. Просимо чітко зазначити вашу адресу. Ласкаво просимо пам'ятати про Церкву св. Андрія у вашому заповіті.

We extend sincere thanks to all donors. Supporting the church is everyone's responsibility. Our parish depends heavily on the goodwill donations of members and supporters, without which it would not be possible to continue our work in Christ's vineyard. Income tax receipts will be issued for all donations submitted to the church office. Kindly indicate your address clearly. Please remember St. Andrew's Church in your will.

Обкладинка: Рукопис Менологія, XI ст., Афон

Cover: Manuscript Menologion, 11th cen., Mt. Athos

Висловлюємо щирі подяки **Романові Башті** за допомогу з виготовленням цього бюлетеня.

We offer sincere thanks to **Roman Bashta** for his help in preparing this bulletin.

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ / SCHEDULE OF DIVINE SERVICES

Вересень / September 2025

7-го вересня, неділя	Неділя 13-та після П'ятдесятниці. Голос 4	9:30 ранку Сповідь 10:00 Св. Літургія
8-го вересня, понеділок	РІЗДВО ПРЕСВЯТОЇ ВЛАДИЧИЦІ НАШОЇ БОГОРО ДИЦІ І ПРИСНОДІВИ МАРІЇ	9:00 ранку Сповідь 9:30 Св. Літургія
13-го вересня, субота		6:00 веч. Велика Вечірня
14-го вересня, неділя	Неділя 14-та після П'ятдесятниці. Голос 5. ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО І ЖИВОТВОРЧОГО ХРЕСТА ГОСПОДНЬОГО	9:30 ранку Сповідь 10:00 Св. Літургія
21-го вересня, неділя	Неділя 15-та після П'ятдесятниці. Голос 6	9:30 ранку Сповідь 9:30 Св. Літургія
28-го вересня, неділя	Неділя 16-та після П'ятдесятниці. Голос 7	9:30 ранку Сповідь 10:00 Св. Літургія

Всім членам нашої парафії! Просимо вирівняти Ваші членські вкладки на 2025 рік при першій нагоді. Щиро дякуємо за співпрацю! Запрошуємо всіх приєднатися до нашої громади і вступити в члени парафії св. Андрія Первозванного! Аплікацію можна одержати в церковній канцелярії.

All members of St. Andrew's Church are asked to remit their membership dues for 2025 at their earliest convenience. Thank you for your cooperation! We invite everyone to join our parish community and sign up as members of St. Andrew's Church. Application forms are available in the church office.

Кожної неділі від 10-ої год. ранку при Церкві св. Андрія працює недільна школа "Дивоцвіт" для дітей від 3 1/2 – 10 років. Зарошуємо всіх бажаючих за інформацією звертатись до пані Анжели на число тел. 647-642-6780